

VISIE

EXTRA EDITIE VOOR LEDEN VAN HET ACV



Renovatie of nieuwbouw?

Vakbonden
hip in de VS

Eerste hulp bij
fake news

Factcheck jaagt een
vermogenbelasting
de rijken weg?

Antwerpen
laat geen
centen liggen



Vergeet mei niet

De man op de foto is Simon Gronowski. Op 19 april 1943 sprong de 11-jarige Simon van een trein. Die trein was met meer dan 1 600 mensen vertrokken uit de Dossinkazerne in Mechelen en had als eindbestemming het concentratiekamp van Auschwitz-Birkenau. De jongen overleefde ondergedoken de gruwel van de oorlog. Zijn moeder en zus kwamen niet terug van de kampen. Zijn vader stierf in 1945.

Ik ontmoette hem op 8 mei in Breen-donk. Daar kwam de 8-meicoalitie, waar het ACV deel van uitmaakt, samen. Simon Gronowski sprak de honderden aanwezigen toe. Zijn verhaal liet een enorme indruk na, het is geen toeval dat ik er hier over schrijf.

– Foto Karina Brys

De 8-meicoalitie heeft één doel: 8 mei opnieuw erkend krijgen als feestdag, wat tot in 1974 het geval was. Op die dag in 1945 capituleerde nazi-Duitsland. De donkerste periode uit de wereldgeschiedenis werd afgesloten. En er werd een nieuwe start gemaakt met de uitbouw van een eerlijkere verdeling van welvaart, met de sociale zekerheid, met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en met de dekolonisatie.

Maar veel van wat in de jaren na de Tweede Wereldoorlog werd opgebouwd, komt alsmaar meer onder druk. Heel zichtbaar: er woedt opnieuw een vreselijke oorlog op het Europese continent. Maar ook minder zichtbaar, minder 'mediageniek': het naoorlogse sociaal contract, dat ons gedeelde

welvaart en de sociale zekerheid bracht, wordt al jaren uitgehold. Politici nemen de onafhankelijkheid van rechters – een van de fundamenten van onze democratie – steeds meer onder vuur. Racisme, discriminatie en polarisering leiden tot zware spanningen, overal in Europa.

We weten maar al te goed tot wat dat allemaal leidt. Of zouden het moeten weten, want het lijkt wel of de lessen van de wereldoorlog en levensverhalen zoals dat van Simon Gronowski alsmaar meer in de vergetelheid geraken. Daarom moet 8 mei opnieuw een feestdag worden. Om te herdenken, te waarschuwen en te verdedigen. ■

Marc Leemans, Voorzitter ACV

MANIFESTATIE 20.06

Voor een eerlijker loon

Elektriciteit +49,7%, aardgas + 139,5%, stookolie + 57,8%, lonen +0,4%... Wat past niet in het rijtje? Het ACV roept samen met de andere vakbonden op om op maandag 20 juni om 11 uur vanaf het noordstation in Brussel te manifesteren voor een eerlijk loon en zo druk te

zetten op politici. Want dankzij de succesvolle petitie met meer dan 89 000 handtekeningen komt er op 29 juni een hoorzitting in het parlement over de loonnormwet.

– www.hetacv.be/loonnormwet

MEER EN MEER SLACHTOFFERS DOOR BESTELWAGENS

Postwet als hefboom naar veiligheid

Het ongeval in Aalst waarbij een onbemande PostNL-bestelwagen twee mensen aanreed die uiteindelijk overleden, doet vragen rijzen. VIAS, het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid, noteerde in zijn Barometer 2021 al opvallend meer doden met lichte vrachtwagens.

'Door meer thuisleveringen steeg ook het aantal bestelwagens en ongelukken ermee. Om van de milieu-impact nog maar te zwijgen', vertelt Koen Ryckenboer, verantwoordelijke vervoer over de weg bij het ACV. 'Er moeten dringend zaken anders. De druk op de onderaannemers en de pakjesbezorgers is enorm en hun arbeidsvoorwaarden zijn vaak slecht. We betalen de prijs voor de gratis snelle levering met de gevolgen voor veiligheid en uitstoot, en loon- en arbeidsvoorwaarden.'

Op 7 juni komt de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven met een advies. 'Sowieso moeten er meerdere oplossingen komen', aldus Ryckenboer. 'Het aantal verschillende leveranciers dat

dagelijks in eenzelfde woonwijk passeert voor een levering, is onhoudbaar. Werken met overslag hubs naar fietscargo's, lockers en elektrische bestelwagens in drukke binnensteden is broodnodig'. Op dit moment gebeurt slechts vijf procent van de leveringen uitstootvrij, waar het Vlaamse regeerakkoord vanaf 2025 in de stadskernen enkel emissievrij openbaar vervoer en goederenvervoer wil toelaten. 'Daarnaast moeten postbedrijven en e-commercespelers hun ketens van onderaannemers beperken', vindt Ryckenboer. 'Dat komt de arbeidsvoorwaarden en de veiligheid ten goede. Als je het aantal onderaannemers beperkt, kan je ook makkelijker het respecteren van sociale regels rond arbeidstijd, rij- en rusttijden controleren en operatoren verplichten om chauffeurs opleidingen te geven. Niet alleen in vakbekwaamheid, maar ook in de snel veranderende regelgeving in de gewesten of steden.' Ryckenboer hoopt alvast dat de postwet die minister van Post Petra De Sutter (Groen) voorbereidt, een hefboom kan zijn.

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel – e-mail: info@visieredactie.be – Lezersbrieven lezers@visieredactie.be – Abonnementen jennifer.lavers@acv-csc.be – 02 244 32 81 – Verantwoordelijke uitgever Mathieu Verjans – Redactie Simon Bellens, Jelle De Bock, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Lieven Bax, Tinne Van Woensel, Rooni Theeboom, David Vanbellingshen, Karen Zelderloo – Hoofdredactie An-Sofie Bessemans en Wim Troch – Vormgeving Gevaert Graphics – Druk Coldset Printing Partners – Visie verschijnt tweewekelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC META, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten



Make de vakbond great again

Christian Smalls heeft in de Verenigde Staten geschiedenis geschreven. Hij heeft ervoor gezorgd dat er bij internetgigant Amazon een vakbond werd opgericht. Daarvoor werd Smalls zelfs ontvangen door een enthousiaste president Joe Biden. Groot nieuws dus, maar waarom eigenlijk? En wat betekent dat voor ons? Wij vroegen het aan correspondent Barbara Noordermeer en advocaat en specialist arbeidsrecht Jan Buelens.

→ Tekst **Dominic Zehnder**
→ Foto **Adam Schultz**



Christian Smalls (rechts) richtte een vakbond op bij Amazon. Hij werd daarvoor ontvangen op het Witte Huis door een enthousiaste president Biden.

De oprichting van de vakbond in een van de distributiecentra van Amazon was dan wel historisch, het was niet de eerste keer dat er bij de internetwinkel een poging werd gewaagd. 'In Alabama was er vorig jaar al een eerste grote vakbondsverkiezing die verloren werd', vertelt Barbara Noordermeer, Amerikaanse correspondentente voor het Nederlandse Financiële Dagblad en BNR Nieuwsradio. 'De Amazonwerkers in Alabama vertelden mij toen dat ze perfect voor zichzelf kunnen opkomen, dat ze geen vakbond nodig hebben om hen te helpen.'

Daar lijkt nu verandering in te komen, en niet alleen bij Amazon. Ook bij Apple Stores en Starbucks borrelen heel wat frustraties bij werknemers. 'Die bedrijven hebben megawinsten geboekt tijdens de pandemie, en dat dankzij de werkers die hun gezondheid op het spel hebben gezet. Zij eisen nu hun aandeel op. Zeker wanneer ze zien hoe superrijke CEO's als Jeff Bezos honderden miljoenen aan een plezierjacht uitgeven, terwijl veel van hen drie banen met elkaar moeten combine-

ren om het hoofd boven water te houden', weet Noordermeer.

Bovendien speelt ook daar de krapte op de arbeidsmarkt een belangrijke rol, stipt de correspondentente aan. 'Enkele jaren geleden was het hier nog knokken om een baan te vinden. Maar intussen kun je bijna zo elders aan de slag als je je ontslag geeft. Dat sterkt werknemers natuurlijk om meer eisen te durven stellen.'

Union busting

In de VS zijn op dit moment slechts zo'n tien procent van alle arbeiders lid van een vakbond, terwijl er dat er bij ons meer dan de helft zijn. Om dat cijfer zo laag te houden bestaat het fenomeen wat *Union Busting* genoemd wordt. Dat is een verzamelnaam voor alle acties die een bedrijf onderneemt om zijn werknemers te ontraden om zich bij een vakbond aan te sluiten. 'Bij de verkiezing in Alabama waren dat bijvoorbeeld dagelijkse sms'jes die naar de werknemers gestuurd werden, pamfletten en posters in de toiletten en kleedkamers en zelfs heuse

antivakbondsbijsprekingen met verplichte aanwezigheid voor alle werknemers, waarbij antivakbondspropaganda verspreid werd. Dat soort acties zijn trouwens volstrekt legaal', legt Noordermeer uit.

Volgens een studie uit 2019 van het Amerikaanse Economic Policy Institute gaven bedrijven daaraan op jaarbasis maar liefst 340 miljoen dollar uit. 'Dat zijn hallucinante bedragen', zegt Jan Buelens, advocaat en expert in sociaal recht. Hij wijst op de gevaren van dergelijke praktijken bij bedrijven die ook bij ons gevestigd zijn. 'Wij moeten echt waakzaam zijn dat zulke toestanden hier nooit voet aan de grond krijgen. Al zijn er de laatste tijd meer en meer pogingen. Na een vakbondsactie bij Brussels Airlines werden bijvoorbeeld deelnemers individueel op het matje geroepen onder voorwendselen van gegevensmisbruik. Waar natuurlijk niets van aan was. En tijdens een staking een tijdje geleden bij auto-onderdelenfabrikant Meister in Wallonië dook plots een groep Duitsers op, die veel weg had van een knokploeg.

Die waren zogezegd lid van een 'bewakingsfirma'. Achteraf bleek dat die waren ingehuurd door Meister om de stakers te intimideren. Dat is toch zeer dubieus.'

Amazon binnenkort in België

Amazon kondigde in februari aan dat het eind 2022 een eerste sorteercentrum wil openen in Antwerpen. Jan Buelens stipt aan dat men de situatie daar van in het begin goed in de gaten moeten houden. 'Amazon gaat allicht zien hoever ze het kunnen drijven voordat de vakbonden kunnen ingrijpen. Bij zo goed als alle van die bedrijven zie je eigenlijk dezelfde tactiek. Ze roepen dat ze niet naar ons land gaan komen door de strenge sociale wetgeving. Maar als het puntje bij paaltje komt, kunnen ze niet om België heen, zeker door ons goed uitgebouwde logistieke netwerk en de haven.'

'Ze kunnen wel proberen om zich rond ons land te vestigen. Dat zag je in het verleden ook bij Amazon, dat verschillende distributiecentra in de buurt van de Belgische grens heeft neergezet. Maar nu gaan ook zij overstag en trekken ze de grens over. Dus hoe hard die bedrijven ook dreigen, ze hebben ons land nodig als ze in onze contreien deftig voet aan de grond willen krijgen. Wetmakers mogen zich het hoofd niet laten zot maken en plooiën voor hun eisen. Die bedrijven hebben immers genoeg middelen om werknemers de hier geldende arbeidsvoorwaarden te bieden', besluit Buelens. ■

Het vijfde droge voorjaar in zes jaar tijd zette nog maar eens het Belgische waterschaarsteprobleem op scherp. 'Bij bedrijven is het besef gegroeid dat water schaars en duur is.'

→ Tekst **Simon Bellens**

'Waterschaarste dwingt ons om te ontharden'

Na een erg droog maart en april stelde de Vlaamse Milieumaatschappij begin mei op 67 procent van de meetplaatsen lage of uiterst lage grondwaterstanden vast voor de tijd van het jaar. De recente neerslag brengt mogelijk beterschap, maar na een langdurige droogte zijn korte, intense regenbuien onvoldoende, weet Patrick Willems, waterexpert aan de KU Leuven. 'Dan heeft de harde grond een aantal dagen, liefst zachte, buien nodig om weer goed doorlatend te worden.'

Hoe dan ook is de droogte een nieuwe realiteit voor België. 'Op 2021 na kampen we sinds 2017 elk jaar met droogte', aldus Willems. Cijfers van het World Resource Institute tonen dat het grootste deel van België lijdt onder een hoge of extreem hoge waterstress, de verhouding tussen het waterverbruik en het beschikbare water. Dat is vergelijkbaar met Italië en het zuiden van Spanje.

'Bij bedrijven is het besef gegroeid dat water schaars en duur is', vertelt Annick Lamote, die bij de Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (SERV) werkt rond omgevingsbeleid. 'Niet alleen in de landbouw. De kerncentrale van Doel haalt bijvoorbeeld koelwater uit de Schelde, dat kan ze weer lozen, maar dan is het een paar graden warmer. In Frankrijk gebeurde het al dat kerncentrales moesten worden afgeschakeld

omdat het koelwater te warm en onbruikbaar was, en omdat de waterstand te laag was.'

In 2020 lanceerde de Vlaamse overheid haar zogeheten *Blue deal*, een groot plan tegen waterschaarste. Daarin staan maatregelen die inzetten op meer regenwatergebruik en een maximaal hergebruik van water. *Last but not least* wil het plan ook komaf maken met de gewraakte Vlaamse verharding.

'16 procent van de Vlaamse oppervlakte is verhard', zegt Willems. 'Dat is het dubbele van het Europese gemiddelde.' Volgens Willems moeten steden en gemeenten de principes van ontharding en van waterzuinigheid en -hergebruik dringend leren toepassen bij elk nieuw buurtproject. 'Richt bijvoorbeeld een groene zone in met een vijver waarin je regenwater kunt opvangen. Ook een industrieterrein hoeft niet allemaal asfalt te zijn. We mogen geen kansen meer onbenut laten.'

Maar ook zelf kunnen we onze gewoontes aanpassen aan het drogere klimaat. 'De gemiddelde Belg verbruikt zo'n 100 liter drinkwater per dag. Daarvan kan zestig liter met regenwater', besluit Willems. 'Denk aan het toilet of de tuin, maar ook een wasmachine kan perfect op regenwater draaien.' ■

Wat mag je geloven op Facebook?

Smeer geen zonnebrandcrème, je huid moet gewoon wennen aan de UV-straling. Keizer Nero? Die had zijn eigen dood in scène gezet, dat wisten de Romeinen al — een beetje zoals Elvis. Hoe hou je het hoofd boven water in de stortvloed aan juiste en foute informatie die ons dagelijks overspoelt?

→ Tekst **Simon Bellens** → Illustratie **Rutger Van Parys**

Complottheorieën zijn van alle tijden, maar het internettijdperk en sociale media zorgen wel voor een ongeziene overvloed aan informatie. Bovendien heb je weinig controle over hoe een bericht zich verspreidt, zegt Annelies Pauwels van het Vlaams Vredesinstituut. 'Negen-tig procent van de mensen die meeleezen, mengt zich niet. Hen zie je dus ook niet, dat onderschatten mensen vaak.'

Als experte radicalisering weet Pauwels hoe een berichtenstroom je mee kan nemen naar een alternatieve waarheid waar er één juiste mening bestaat, en één duidelijke, boosaardige vijand. 'Complotdenken is niet altijd gevaarlijk', zegt ze, 'Maar er zijn wel degelijk bewuste campagnes om mensen te misleiden. Desinformatie-ondernemers, zoals we

hen noemen, kunnen een verdienmodel hebben, door bijvoorbeeld veel kliks te vergaren en advertenties aan te trekken. Of misschien hebben ze politieke redenen om iemand in een kwaad daglicht te stellen.' Kritisch en waakzaam blijven is dus de boodschap, maar hoe kunnen we ons wapenen tegen *fake news*?

1 Wees kritisch, vooral voor jezelf
Een beetje wantrouwen is een goed medicijn tegen de waan van de dag. Maar wantrouw ook jezelf. 'We hebben de neiging om nieuwe informatie te interpreteren zodat die in ons kraam past', zegt Pauwels. 'Daar moeten we ons goed bewust zijn.'

'Durf te zoeken naar het tegendeel van wat je denkt', beaamt Brecht Castel,

factchecker bij het weekblad Knack en gespecialiseerd in het achterhalen van de oorsprong van valse nieuwsberichten. 'Vaak moeten we nederig toegeven dat we iets niet weten. Maar net door voortdurend te twijfelen aan het eigen gelijk en te zoeken naar tegenbewijs, maken we vooruitgang. Zo werkt ook de wetenschap. Soms verandert daardoor wat we weten, en dat is geen schande.'

2 Ga op zoek naar andere bronnen en andere meningen
'Meerstemmigheid' is dus het codewoord. Maarten Van Alstein onderzoekt polarisering aan het Vlaams Vredesinstituut en ziet dat gelijkgezinde mensen elkaars meningen versterken. 'Wie daarentegen geconfronteerd wordt met veel verschillende visies is minder vatbaar voor polarisering', zegt hij. 'We hoeven het niet over alles met elkaar eens te zijn. Maar als een meningsverschil ertoe leidt dat je de ander als dé vijand gaat zien, zit het fout.'

Niet alle bronnen zijn even waardevol. Tom Van Looy van ACV-CSC META organiseert vormingen over populisme en polarisering voor vakbondsmilitanten. Hij werkt met een checklist waarmee cursisten de juistheid van berichten kunnen achterhalen. Ken je de bron? Met

welke intentie werd het bericht de wereld ingestuurd? Is het transparant over waar het de informatie vandaan haalt? Wat is de toon van het artikel? Is die erg spectaculair en gericht op emoties, dan wil het bericht wellicht vooral reacties opwekken. Een straffe of polariserende stelling vraagt bovendien om sterk bewijs, en een gebrek aan tegenbewijs is geen goed argument. Een voorbeeld? Op de schaduwzijde van de maan leeft een kolonie van reusachtige mieren die de opwarming van de aarde aanstuurt. Daar is geen bewijs voor, maar voor het tegendeel evenmin.

'Gelukkig is het internet niet alleen een echokamer van het eigen gelijk', aldus Van Alstein. 'De meeste mensen op sociale media lezen net mee bij een verhitte discussie om de verschillende standpunten te leren kennen.'

3 Neem een open, vragende houding aan
Volgens Annelies Pauwels moeten we meer oog hebben voor de aantrekkingskracht van complottheorieën en desinformatie. 'Het biedt houvast in een erg complexe, tegenstrijdige wereld. Vaak zien

we dat complotdenkers veel likes en erkenning krijgen voor de berichten die ze delen. Het levert hun status en een netwerk op. Die sociale noden zitten dieper dan de ideologie.'

Dat ondervindt Tom Van Looy dagelijks. 'Ik zeg vaak duidelijk: *Ik ben het niet eens met jouw mening, maar ik ben wel geïnteresseerd om te weten hoe je ertoe gekomen bent*. Dan kunnen we elkaar begrijpen, maar begrijpen is iets anders dan begrip tonen. Ik kan het nog steeds grondig met jou oneens zijn.'

Van Looy wil een veilige plaats creëren waar mensen het achterste van hun tong durven te laten zien. 'We hebben de neiging om elkaar meteen aan te vallen als iemand iets *fouts* zegt. De maatschappelijke gevoeligheid daarvoor is gegroeid, en uit angst voor conflict gaan we sommige onderwerpen uit de weg, maar daardoor neemt de frustratie alleen toe.'

'Vaak moet ik vechten tegen mijn syndicale overtuigingen', bekennt hij. 'Als ik het ergens mee oneens ben, wil ik meteen mijn standpunt beargumenteren. Maar als je meteen in de aanval gaat, kom je niet te weten waarom iemand zegt wat hij zegt.' ■

'Ga niet meteen in het wilde weg googelen'

Om de waarheid van berichten te achterhalen, doet Brecht Castel zelf een beroep op de HALT-methode, ontwikkeld door de Amerikaanse onderzoeker Mike Caulfield: vier stappen om te bepalen of een bericht het delen waard is.

1 Ho!

De eerste stap vraagt om even stil te staan. Is er reden om te twijfelen? Bijvoorbeeld omdat we de bron niet kennen, of omdat het nieuws wel erg spectaculair lijkt. 'De gemakkelijkste stap', zegt Castel, 'maar die vergeten we vaak. Zeker als we het eens zijn met een bericht, moeten we opletten.'

2 Analyseer de bron

Als we een reden hebben om te twijfelen, bekijken we de bron van naderbij. 'Dat klinkt tijdrovend, maar kan soms in tien seconden. Een eenvoudige zoekopdracht op Wikipedia is vaak voldoende om een beeld te geven van wie erachter zit.'

3 Lokaliseer betere berichtgeving

Pas als dat geen antwoorden oplevert, wordt het moeilijker. Vinden we betrouwbare bronnen over het onderwerp, zoals erkende websites, of academische studies? 'Gelukkig is er één gouden regel op het internet: de kans is groot dat iemand anders zich al hetzelfde heeft afgevraagd. Wellicht is er al een factcheck.'

4 Traceer de originele context

Maar als dat niet zo is, is het speuren geblazen. 'Net alsof je Sherlock Holmes bent. Het internet biedt ontelbaar veel, gratis hulpmiddelen, zoals *Google reverse image search* om de eerste versie van een beeld te achterhalen. Onlangs stootte ik plots op een tool om video's frame per frame af te spelen, ideaal om beelden extreem te vertragen.'

Fake news, complotdenken of populisme?

Over de interpretatie van feiten kunnen we het oneens zijn, daar is niets *fake* aan. Wanneer foute feiten hun weg op het internet vinden, dan schuilen daar meestal geen slechte bedoelingen achter. Zo'n **misinformatie** kan het gevolg zijn van een onvolledig, of uit de context getrokken bericht. Maar soms is dat niet onschuldig. Wanneer dat bewust verspreid wordt om te misleiden, spreken we over **desinformatie**. En ziet het eruit als een echt nieuwsbericht, dan hebben we het over **fake news**.

Dat is nog steeds een paar stappen verwijderd van **complotdenken**: de overtuiging dat allerlei echte of vermeende wantoestanden te herleiden zijn tot een samenzwering of complot van een met kwaad opzet handelende vijand. Vaak bedient een complottheorie zich van een **populistisch** taalgebruik, waarbij iemand beweert 'het volk' te vertegenwoordigen en dat afzet tegen 'de elite'. Maar zo eenvoudig is de wereld, helaas, nooit.



VAKANTIERECHTEN

Geen betaald verlof, wat nu?

Wie vorig jaar niet, of niet voldoende gewerkt heeft om volledige vakantierechten op te bouwen, zal allicht met gemengde gevoelens naar de nakende zomervakantie kijken. Gelukkig zijn er verschillende regelingen, zodat je allicht toch kunt genieten van enkele weken betaalde vakantie.

Jeugdvakantie

Ben je vorig jaar gestopt met studeren, niet ouder dan 25 jaar in 2021 en heb je minstens één maand gewerkt? Dan heb je recht op vier weken jeugdvakantievakantie: 24 dagen als je zes dagen per week werkt, 20 als je vijf dagen per week werkt. Maak je aanspraak op gewone vakantiedagen, dan worden die afgetrokken van het maximaal aantal jeugdvakantiedagen. Voor je vakantiedagen ontvang je een jeugdvakantie-uitkering. De uitkering bedraagt maximaal 65 procent van je brutoloon, met een maximum van 2 542,48 euro per maand.

Seniorvakantie

Ook wie ouder is dan 50 hoeft geen volledig jaar gewerkt te hebben om aanspraak te maken op vier weken betaalde vakantie. Wie na een langere periode van inactiviteit, bijvoorbeeld door invaliditeit of werkloosheid, terugkeert naar het werk, kan gebruikmaken van de regeling rond seniorvakantie. Ook hier krijg je maximaal 65 procent van je brutoloon.

Wie zowel buiten het systeem van jeugd- als seniorvakantie valt, kan onder voorwaarden gebruikmaken van het aanvullend verlof. ■

~ www.hetacv.be/vakantie

Vacatures

Ateliers voor werknemersvorming zoekt

- Stafmedewerker communicatie en webredacteur
~ www.hetacv.be/vacatures

Kwb zoekt

- Stafmedewerker activiteitenaanbod en vrijwilligersbeleid
- Ondersteun(st)er lokale groepen regio Waas & Dender
~ www.kwbeensgezind.be/vacatures



Voor elk potje een deksel bij Demeyere

31 jaar geleden stond Peggy uit Vorselaar met haar fiets voor deze fabriek. Haar vriendje had haar overgehaald om te solliciteren. 'Hij is zelf elders gaan werken, maar later ben ik de liefdevolle opnieuw tegengekomen ... op de werkvloer.' Voor elk potje een deksel dus, bij Demeyere.

→ Tekst **An-Sofie Bessemans**
→ Foto's **Maarten De Bouw**



PEGGY JANSSENS (49) kwaliteitscontrole en inpakster

'Tussen de collega's heerst een goeie klik. Laatst was er een feest voor de medewerkers en hun partners in het Felixpakhuis in Antwerpen, waar nu ook een Demeyere-winkel is. Een livebandje deed het feest de pan uitswingen. Natuurlijk kreeg elk personeelslid twee pannen mee. Ja, het feest was af!'



LUC HEYLEN (42) braseerder en afstecker

'Ik startte hier 23 jaar geleden als polijster. Mensen blijven hier vaak heel lang werken. De fabriek kent enkel een dagdienst, wat een groot voordeel is als je een gezin hebt. Wie van afwisseling in zijn job houdt, wordt aangemoedigd om nieuwe taken uit te proberen. Uiteraard in overleg.'

FEITEN

In 1904 krijgt loodgieter-zinkbewerker Emmanuel Demeyere van De Beukelaer de vraag om tinnen koekjesdozen te maken. De start van een bedrijf dat zich al snel specialiseert in kookgerei, en in 1980 een fabriek in Herentals opent. Vandaag is de hofleverancier deel van de grotere Zwilling groep, maar staat wel de vierde generatie Demeyere aan het roer. In Herentals werken 102 arbeiders en bedienden. 2021 was een recordjaar: Peggy en haar collega's maakten zo'n 400 000 luxeuzen potten en pannen.

1. EXPO C-MINE AFDALEN NAAR DE (W)ONDERWERELD



In de Genkse C-mine kun je een duik nemen in het boeiende mijnverleden van de streek. Tijdens de C-mine-expeditie daal je zoals een echte mijnwerker af in het voormalige energiegebouw. Je wordt in deze interactieve tentoonstelling voor jong en oud zelf een kompel en je ontdekt levensechte verhalen uit de mijnen, gecombineerd met indrukwekkende decorstukken en speciale effecten. Het hoogtepunt is de beklimming van de 60 meter hoge schachtbok, van waaruit je de overblijfsels van de kolenindustrie kunt zien in de vorm van de verschillende terrils in de wijde regio. ■

~ Tickets & info www.c-mine.be

Bre인트rein

9	6				3	7
	2		8	7		9
	5					
3		1	2	8	4	
	9		4	2	7	3
8						
			1		2	4
6						
		4	6	3	9	

2. PODCAST Daens

Op zoek naar de echte Daens

Erfgoedcel Denderland lanceerde onlangs *Daens, de podcast*. Na het boek, de verfilming en de musical vonden zij het tijd om uit te zoeken wie de bekende Aalsterse priester nu echt was. In vijf aflevering van telkens zo'n 20 minuten wordt ingezoomd op het leven van Daens zelf, maar ook op zijn aanhangers, de daensisten, met wie hij samen streed voor de verbetering van de arbeidsomstandigheden van de vele arme arbeiders rond Aalst en Ninove. De makers vlooien zo op boeiende wijze de mythe achter de priester en sociale strijder uit. ■



~ Nu gratis te beluisteren via je favoriete podcastapp www.erfgoedceldenderland.be/daens

3. BOEK Seks voor geld

Een geschiedenis van prostitutie in België

Seks voor geld: Een geschiedenis van prostitutie in België haalt de boeiende geschiedenis van sekswerk uit de schaduw, van de middeleeuwen tot vandaag. Daarbij worden de vrouwen zelf in de schijnwerpers gezet. Zoals het geval van de Antwerpse Anne-Marie die haar lichaam in 1888 verkocht voor geld en daarbij te maken kreeg met geweld, ziektes en politiecontroles. En zij was lang niet de enige die de weg naar het oudste beroep van de wereld vond. ■



~ Elwin Hofman, Magaly Rodriguez Garcia en Pieter Vanhees (red.), Prometheus, 288 p.

Factcheck.

FEIT OF FABEL?

Een vermogensbelasting jaagt de rijken weg



EERDER ONWAAR

Zelfs als een vermogensbelasting voor een 'kapitaalvlucht' zorgt, blijft het effect daarvan beperkt. Bekende voorbeelden tonen aan dat een vermogensbelasting netto meer opbrengt dan ze kost.

Tegenstanders van een 'rijkentaks' schermen vaak met een 'kapitaalvlucht'. Daarbij ontvluchten de grootste vermogens het land en de toegenomen belastingvoet, waardoor op het einde van de rekening net minder belastinginkomsten overblijven.

In 2012 voerde toenmalig Frans president François Hollande bijvoorbeeld een belastingtarief van 75 procent in voor de allerhoogste inkomens, dat goed vijf jaar later weer werd afgeschaft. Een berucht bewijs voor de zogezegde geringe baten. Maar, merkt fiscaal expert van het ACV Ive Rosseel op, tot 2018 was er nog een solidariteitsbijdrage van 0,5 tot 1,3 procent voor vermogens vanaf 1,3 miljoen

euro. 'In Frankrijk vertrokken daardoor iets meer dan 350 vermogenden per jaar', zegt Rosseel. 'Al bij al is dat relatief weinig, en ondanks die kapitaalvlucht had de belasting een netto positieve opbrengst.'

Verskillende studies en voorbeelden leren ook dat het met die kapitaalvlucht zo'n vaart niet hoeft te lopen. In Denemarken en Zweden wijst onderzoek in de richting van een beperkte toename van de belastingontduiking bij een hogere vermogensbelasting. Een meerbelasting op vermogen van 1 procent zou leiden tot 1 procent extra ontduiking.

Recent onderzoek van Arthur Apostel, econoom aan de KU Leuven, berekende dat drie actuele voorstel-

len voor een eenmalige vermogensbelasting in België, zelfs bij een hoge graad van belastingontwikking en -ontduiking, meer zouden opbrengen dan de voorstanders ervan zelf inschatten. Zo levert een eenmalige progressieve vermogensbelasting op vermogens boven één miljoen euro in het ongunstigste geval nog meer dan 20 miljard euro op.

'Toen België een effectentaks invoerde, klonk hetzelfde riedeltje dat het sop de kool niet waard is', zegt hoofd van de ACV-studiedienst Chris Serroyen. 'Maar daarvan zien we ondertussen dat 95 procent van de voor 2021 geschatte opbrengst gehaald werd. Er zijn weinig begrotingsmaatregelen met zo'n effectief resultaat.' ■

We vragen het aan.



Renaat Hanssens
Economisch adviseur
bij het ACV

Kan een beperkte loonindexering de immense prijsverhoging tegengaan?

Na de recordinflatie mogen we in de nabije toekomst nog prijsstijgingen verwachten, zegt de Nationale Bank van België. Hoewel een loonindexering de stijgende prijzen niet helemaal opvangt, beperkt het wel deels het wel koopkrachtverlies.

De automatische aanpassing van de lonen aan de index is geregeld met sectorale cao's. Een indexering gebeurt daarom niet overal op dezelfde manier of op hetzelfde moment. En voor sociale uitkeringen en lonen van ambtenaren is er een speciale wet.

Alleen, hoe kan een indexering van je loon met bijvoorbeeld twee procent een inflatiecijfer van 9,3 procent zoals dat van april bijbenen? Dat zit zo: dat inflatiecijfer van april vergelijkt de prijzen met die in april 2021. Maar gedurende dat hele jaar kan je loon wel verschillende keren stijgen door indexeringen, waardoor het die hoge prijsstijgingen in kleine stapjes volgt. Lonen die bijvoorbeeld de zogenaamde spilindex volgen, stegen de voorbije negen maanden vier keer. Is er in jouw sector maar één indexering per jaar voorzien, dan kun je bij de volgende indexering wel een flinke sprong verwachten. Toch is de automatische indexering niet perfect, want we zien dat mensen ondanks de loonaanpassingen er toch op achteruitgaan. ■

WIE VANAF VOLGENDE JAAR EEN ENERGIEVERSLINDENDE WONING KOOPT, KIJKT SNEL TEGEN ENKELE DUURZAME RENOVATIES AAN. WANT VANAF 2023 WORDT ENERGIELABEL D DE NORM, VANAF 2050 ZELFS LABEL A. 'MAAR DAT IS PRAKTISCH NIET HAALBAAR', WAARSCHUWT DE EXPERT. OVER DE ZIN EN ONZIN VAN ENERGIELABELS. EN DURE BOUWMATERIALEN.

Renoveren of complete heropbouw?

→ Tekst Nils De Neubourg
→ Foto Wouter Van Vooren

Kijk verder dan de woning

'Niet alleen de energiezuinigheid en de milieukosten van bouwmaterialen bepalen de milieu-impact van een woning. Het verspreid wonen speelt ook een belangrijke rol. Uit onderzoek weten we bijvoorbeeld dat een alleenstaande passiefbouw op het platteland een grotere milieu-impact heeft dan een slecht geïsoleerde rijwoning in de stad. Dat komt omdat je persoonlijk transport ook een belangrijke rol speelt. Het is dus niet omdat je op het platteland alles uit de kast haalt, dat je goed bezig bent.'

Tegen 2050 moet iedere Vlaamse woning minstens een A scoren op de EPC-energieschaal. Maar op de vraag of dat haalbaar is, antwoordt Marijke Steeman met een ontvullende 'neen'. 'Die energiezuinigheid is voor heel wat woningen moeilijk te halen tegen een betaalbare prijs. Daarnaast hebben we ook gewoon te weinig aannemers om het allemaal te realiseren.' Marijke Steeman (links) is hoofddocent duurzaam bouwen aan UGent. Samen met doctoraatsmedewerker Yanaika Decorte onderzoekt ze op welke manier we onze woningen duurzamer kunnen maken.

Voor wie 2050 nog veraf lijkt: vanaf 2023 moet iedere aangekochte woning binnen vijf jaar minstens energielabel D halen. Is dat met de hoge prijzen van bouwmaterialen geen enorme uitdaging voor velen?

STEEMAN → 'De prijzen van bouw materiaal zijn enorm gestegen. Maar die van de energie ook. Dat maakt dat je nog steeds de kosten van dubbel glas of isolatie kan terugverdienen met besparingen op je energiefactuur. De kosten van nieuwe isolatie haal je er soms al na drie of vier jaar uit, omdat de eerste centimeters die je plaatst het grootste effect hebben. Maar dat wil niet zeggen dat het slim is om louter het minimum te doen om binnenkort dat label D te halen. Je zal dan voor 2050 nog eens grondig moeten renoveren.'

Daar speelt wellicht ook de financiële haalbaarheid een rol. Een grondige renovatie is voor veel mensen toch eenvoudigweg te duur?

STEEMAN → 'Daarvoor is zeker aandacht nodig. Mensen die het niet kunnen betalen moeten ondersteuning krijgen. Maar uit studies weten we dat ook mensen die het wel kunnen betalen liever investeren in een nieuwe badkamer of keuken dan in energiebesparende maatregelen.'
DECORTE → 'Zodra het je financieel lukt, is het bijna altijd slim om te investeren in zulke maatregelen voor je woning. Het bespaart je op de lange termijn sowieso geld en het verhoogt de waarde van je

woning. Je moet ook niet alles in één keer aanpakken of renoveren.'

STEEMAN → 'Het is interessant om een soort masterplan te hebben voor je huis. Want je kunt je woning ook in stappen energiezuiniger maken. Alleen moet je ervoor zorgen dat wat je vandaag doet je toekomstige ingrepen niet bemoeilijkt.'

Begin maar eens aan zo'n masterplan ...

STEEMAN → 'Steden als Gent en Antwerpen hebben energieadviseurs die je daarbij helpen. Daarnaast zou de overheid ook een website kunnen maken die je advies geeft op basis van de eigenschappen van je woning. Zoiets hebben wij al ontwikkeld voor de stad Gent. Je weet meteen hoeveel je kunt besparen met welke ingrepen.'

'Maar eigenlijk begin je altijd bij de isolatie. Want bijvoorbeeld een warmtepomp plaatsen heeft geen zin als je woning niet of amper geïsoleerd is. Soms zijn we geneigd meteen naar technologische snufjes te kijken terwijl het nog rammelt bij de isolatie.'

Zijn die energielabels wel allesbepalend voor de duurzaamheid van je woning?

STEEMAN → 'We vergeten vaak dat de productie van bouwmaterialen ook energie kost en onder meer CO₂ en fijnstof vrijkomt. Bijvoorbeeld beton heeft een zware milieu-impact. Zeker als je ook het transport en de afbraak meerekent. Daarom wijst een van onze studies erop dat de renovatie van een woning in veel gevallen beter is dan een complete heropbouw, omdat je dan minder materiaal nodig hebt.'

DECORTE → 'Je kunt blijven verbouwen voor een lager energieverbruik, maar vanaf een bepaald punt zijn de financiële en milieukosten van de renovatie en het extra materiaal groter dan wat je wint op je energieverbruik.'

STEEMAN → 'De bekende energielabels hebben hun nut gehad om onze huizen energiezuiniger te maken, maar ook die andere aspecten wegen door. Daarom moeten Nederlanders en binnenkort ook de Fransen bij een bouwvraag de milieu-impact van de materialen vermelden. Bij ons zal dat over enkele jaren ook het geval zijn.' ■

ARBEIDSHOF FLUIT STAALFABRIEK TERUG

Sociaal plan ook voor langdurig zieken

Staalfabrikant Duferco Trebos in Haacht is door het Arbeidshof teruggefloten. Het bedrijf sloot in 2018 volledig de deuren. Met de vakbonden werd een collectieve arbeidsovereenkomst gesloten waarin, naast een verbrekingsvergoeding, nog andere voordelen werden toegezegd aan de arbeiders die werden ontslagen.

Maar volgens de werkgever konden twee arbeiders geen aanspraak maken op de cao omdat hun arbeidsovereenkomst langdurig geschorst was op het ogenblik van de sluiting. Het ACV nam de verdediging van de twee arbeiders die in de kou bleven op zich. Het Arbeidshof te Brussel heeft nu in een arrest van 21 februari 2022 de onderneming teruggefloten. Het oordeelt dat de cao er is voor alle arbeiders en er geen verantwoorde reden was voor het niet toekennen van de ontslagvergoedingen aan de langdurig afwezige arbeiders. Of de onderneming nog een extra schadevergoeding zal moeten betalen wegens inbreuk op de Antidiscriminatiewet, daarover zal het Hof zich nog beraden. ■



© BELGA PHOTO BENOTT DOPPAGNE

BOUWSECTOR

Mis de vakbondspremie niet

Jaarlijks rond deze periode ontvingen arbeiders in de bouwsector die lid zijn van ACV-BIE een attest 'sociaal voordeel' waarmee ze een vakbondspremie kunnen aanvragen. Vanaf dit jaar wordt de syndicale premie automatisch op de bankrekening gestort en ontvang je geen formulier meer. Des te belangrijker is het wel dat het ACV jouw correcte gegevens heeft. Controleer daarom op www.hetacv.be bij 'Mijn ACV' of je gegevens kloppen.

Arbeiders die in de bouwsector werkten tussen 1 april 2021 en 31 maart 2022 krijgen voor een volledige prestatie een syndicale premie van 145 euro, of 66,52 eurocent per gepresteerde of gelijkgestelde dag. De uitbetaling is voorzien in de week van 20 juni 2022. ■

PC314

Kappersloon groeit licht

Door het sectorakkoord van 19 mei gesloten in het paritair comité voor kappers, schoonheidszorgen en fitness en omdat de spilindex werd overschreden, gaan de minimumlonen vanaf 1 mei 2022 lichtjes omhoog. De vergoeding voor het niet ter beschikking stellen van werkmateriaal in de kapsalons is ook geïndexeerd op 1 mei 2022. Dat maakt dat de jaarlijkse forfaitaire terugbetaling verhoogd wordt tot 478,0370 euro netto. De vergoeding is verschuldigd als de werkgever het werkmateriaal dat nodig is om de taken uit te voeren niet beschikbaar stelt en onderhoudt. Als de werknemer zijn eigen werkmateriaal wil gebruiken, moet hij elk jaar een attest ondertekenen waaruit blijkt dat hij zijn eigen kappersmateriaal volledig of gedeeltelijk wenst te gebruiken. In dat geval is de werkgever de forfaitaire terugbetaling niet verschuldigd. ■

~ www.hetacv.be/acvbie



© ID/FREDERIEK VANDE VELDE

Presentatrice

Dina

Tersago

gevat
in 5
woorden

Ongeduldig

'Mensen denken van mij dat ik de rust zelve ben, maar ik ben echt heel ongeduldig. Bij mij moeten de dingen vooruitgaan. Mijn man Wim lacht daar wel eens mee. Hij is de rust zelve. Als wij bijvoorbeeld samen aan het klussen zijn, dan ben ik diegene die een verkeerd gat zal boren omdat ik dan niet nameet of het wel op de juiste plek is. Of ik klop een gat in de muur omdat ik te snel wil gaan. Ik ben meestal diegene die iets stukmaakt of beschadigt omdat het raprap moet gaan. *That's me.*' (lacht)

Opvoeden

'Als ik 21 jaar geleden niet had deelgenomen aan Miss België, dan zou ik nu waarschijnlijk met kinderen en jongeren werken. Ik studeerde toen pedagogische wetenschappen. Opvoeding blijft me fascineren. Zelf kinderen opvoeden vind ik een van de moeilijkste taken die er zijn. Ik was altijd van plan om een milde moeder te zijn. Mijn kinderen mogen heel veel zeggen en ik luister graag naar hen. Maar vaak eindigt het toch met *'Daarom, omdat ik het zeg!*'. Ik had mij nochtans voorgenomen om dat nooit te gebruiken, maar constant in dialoog gaan met een vierjarige is onmogelijk.'

Perfectionist

'Mijn perfectionisme is de aard van het beestje, dat gaat altijd wel blijven. Ik zie het nu meer als een toegevoegde waarde, een kwaliteit, een talent, en niet meer als iets verlamdends. In mijn tienerjaren wilde ik alles zo goed doen dat het mij verstikte, dat ik soms blokkeerde. Dat dwangmatige is al veel verbeterd, maar het komt nog steeds wel wat terug. Als het heel druk is en ik heb veel aan mijn hoofd, dan probeer ik alles rondom mij te structureren. Dan moet mijn huis piekfijn erbij liggen of ik word extra zenuwachtig. Maar ik kan je garanderen, met twee kinderen ligt het er altijd rommelig bij.' (lacht)

Oprecht

'Wat ik het leukste vind aan al mijn programma's is om de deelnemers goed te begeleiden. We vragen veel van die mensen hé. We volgen hen in *Boer zoekt Vrouw* bijvoorbeeld maandenlang in een van de meest persoonlijke trajecten van hun leven. Wanneer ik langskom moeten ze merken dat ik oprecht geïnteresseerd ben en dat het niet gewoon een verplichting is. Ik maak daar graag tijd voor en bied een luisterend oor wanneer er iets op hun lever ligt. Het is belangrijk dat ze zich bij mij op hun gemak voelen en niet telkens hun woorden moeten wikken en wegen.'

Verbouwen

'In onze vrije tijd zijn mijn man en ik meestal aan het klussen. Dat is een beetje een hobby geworden. Elke keer begin ik met veel zin aan zo'n project, maar als ik bezig ben vloek ik toch altijd weer *'waarom doe ik dat nu eigenlijk'*. (lacht). Van de koppels die meedoen aan *Huis Gemaakt* hoor ik vaak hoe zwaar het is om op een half jaar tijd een heel huis te verbouwen. Maar of je er nu een half jaar of twee jaar over doet, het wordt er niet leuker op hoor. Je kunt beter door die zure appel bijten en alles zo snel mogelijk rond proberen krijgen, anders begint je relatie eronder te lijden.'

ANTWERPEN

